

Forfatter: Biehl, Charlotta Dorothea

Titel: BREV TIL: Bülow, Johan FRA: Biehl, Charlotta Dorothea (1785-01-14)

Citation: Biehl, Charlotta Dorothea: "BREV TIL: Bülow, Johan FRA: Biehl, Charlotta Dorothea (1785-01-14)", i *Charlotte Dorothea Biehl's Breve om Kong Christian VII*, Otto B. Wroblewski's Forlag., s. 162. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002245849-000-shoot-L0022458490000008.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Charlotte Dorothea Biehl's Breve om Kong Christian VII

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Den 14de Januari 1785.

Jeg har Haab, at det vil gaa bedre, sagde min bedste Ven, Himlen opfyldte hans Haab og mine Bønner og lad ham endog her nyde al den Frugt af hans Omhue, som hans ædle Hierte kan ønske! Om det er Attraaen at kunde biedrage noget hertil ved at meddeele nogle Efterretninger, som jeg længe har gjort mig en lønlig Bebrejdelse af at han ikke har faaet for længe siden, eller Haab om at faae Forladelse for en Taushed som jeg troede at skylde Eeden, jeg havde gjort en Ven, at det skulde døe med mig, det veed jeg ikke, men Tanken, at jeg maaskee kunde have forsynet Dem med Vaaben til at forebygge et Onde, der maaskee vil blive meget vanskeligere at udrydde, har i lang Tiid ængstet mig, og jeg kan ikke undskylde mig med andet, end at jeg aldrig kunde forestille mig, at det kunde gjøre anden Nytte end at stille en blot Nysgierrighed hos Dem, og foresatte mig altsaa at skrive det op og lægge det iblandt de Papiirer, der skulde gives Dem efter min Død.

Da jeg hørte, at en Herre, som jeg maaskee kiendte nøyere end nogen anden, skulde nærme sig vort Haab og Trøst [Kronprindsen], faldt det mig vel ind at sige Dem, hvad jeg vedste, men da De syntes ganske roelig derved, og jeg tillige troede, at atten til nitten Aar maatte have gjort en stor Forandring hos ham, og at han snarere ved en Mentors end ved en Gøglers Anseelse vilde viise sig for en ung Herres Øyne, som han vilde blinde, saa tav jeg endnu, tildeels maaskee af en falsk Skamfuldhed over at have. 163dulgt det saa længe for ham, som jeg elsker og ærer over alle Dødelige.

Men skulde det Spørgsmaal gjøres Dem igien : Hvad har Prinds C[arl] gjort? saa kan De dristig svare ham [Kronprindsen] : at han har lagt Grunden til hans Faders Fordærvelse og hans Moders Ulykke, at han har et slet Hierte og fordærvede Sæder, at han besidder den farlige Gave at brænde sig ved sin Tunge hviid som en Lysens Engel, naar hans Handlinger ere sorte som Afgrundens, at han kan smigre, berømme, ja endog slutte det nøyeste Forbund med dem, han i Sielen hader, saa snart de ere nødvendige til hans Hensigter og maae tiene til at fremme dem, men saa snart de ere opnaaede saa forfølger og styrter han dem, om det er mueligt, og til Beviis herpaa kan De anføre dette:

I de tree til fiire første Maaneder efter at Kongen var kommen paa Thronen vedligeholdt han den ordenstlige Levemaade, som han havde været vant til, var strax efter tie i sit Cabinet, hvor Nielsen maatte holde hans Andagt med ham, og naar det om Morgenen var forrettet med, klædte han sig og tog derpaa imod Ministeren, hvis Forestillings Dag det var, lod sig give en nøye Underretning om alleting og syntes at vise en Slags Attraa til selv at kunde indsee, hvad der burde være og ikke være. Dette var maaskee bleven ved, dersom Prinds Carl ikke havde funden Middel til et Par Gange at snige sig ind hos Kongen efter Aften Taffelet, men efter at det var skeedt, fandt han saa stor Behag i hans Gøglerier at det blev ens. 164Sædvane, Pager og deres Dreng blev trukken med i denne Leeg, og man kunde høre dem lee og støye langt ud paa Gangene til Klokken tolv og eet. Derpaa blev Aften Bønnen afskaffet; under Forevendning ikke at holde Nielsen fra sin Roelighed fik han Befalning ikke at bie længere paa Kongen end til elleve, og til den Tiid kom han aldrig meer. Da han ingen ret Natte Roe nød, saa sov han længere om Morgenen end sædvanlig, og da dette Galskab var ham langt behageligere end Forestillingerne, saa begyndte han at viise Ministerne til næste Forestillings Dag, eller og naar han tog imod dem, saa skyndte han sig at faae underskreven uden at bryde sig om hvad det var, og endnu mindre at søge at faae Oplysning og Kundskab.

Da Prinds Carl var nogle Aar ældere end Kongen, og Koeller Banner var hans Mentor, saa var han ikke allene bekiendt med Vellysterne, men endog med Midlerne til at sætte Sandserne i Giering, især de Skrifter, som gjør den menneskelige Forstand saa megen Vanære; disse nævnede Prindsen ham og taledes om dem med Henrykkelse. Da Aften Bønnen med Nielsen var bleven afskaffet, skulde Reverdil, som havde læst for Kongen en Tiimes Tiid om Eftermiddagen og om Morgenen naar han blev friseret, læse for ham naar han havde lagt sig. Men hvor stor blev ikke hans Forundring, da Kongen en Aften nævnte ham een af de allerskammeligste og farligste Bøger og befalede ham at skaffe ham den Dagen efter. Reverdil svarede ham, at han ikke vedste ats. 165faae den, og om han endog havde den, saa var den betegnet med saadan et Skiendsels Mærke, at han vilde ansee sig selv for det nedrigste og sletteste Menneske, dersom han kunde gjøre hans Mayestet bekiendt med de Afskyeligheder den indeholdt, og som var den farligste Gift og Smitte for et reent og uskyldigt Hierte. Kongen loe ham ud, sagde, han skulde nok faae den uden ham, og endskiøndt han lovede Reverdil paa hans Foresgvtillinger og Bønner at lade den Nysgierrighed fare, saa viiste han ham den dog nogle Dage efter og sagde ham, at han havde faaet den af Prinds Carl, og da den ikke havde besmittet eller forgiftet ham, saa havde han ikke [h]eller været bange for Virkningen. Reverdil svarede ham, at der var megen Gift, som virkede langsom, og bad ham indstændig at lade sig nøie med det Forsøg.

Da han nu til Trods for Conseillets Forestillinger og Bønner skulde være Kongens Svoger, betroede Reverdil mig under det heiligste Tavsheds Løfte alt det anførte, saa vel som at han biebragte [Kongen] de meest despotiske Grundsætninger, at han var Herre over sine Undersaatters Liv, Ære, Kone, Børn og Alt, og kunde bruge, nyde, gjøre og lade med dem, alt hvad han vilde, og med Taarene ned af hans Kinder forsikkrede han, at han vilde blive Landets Ulykke og Tugtens Riis ved at fordærve Kongens Hierte og Sæder i Bund og Grund. De er det eneste Menneske, som jeg i denne Post har aabnet mit Hierte for, man er misundelig over mig som en fremmet for den Kierlighed Kongen bær for mig, den vil veds. 166disse Omstændigheder ikke vare længe, og saa vil alle muelige Beskyldninger hvile paa mig, men ræd De saa min Ære, da De kan gjøre

det med Overbeviisning.

Noget efter at Dronningen var kommen ind, havde han godt Haab, at Kongens Attachement for hende vilde bevare ham fra Udskeyelser, hans Lyst til et ordendtligt Liv var kommen igien, Samqvemmen i hans Værelser efter Taffelet bleve afskaffede og i Følge deraf Prinds Carl mindre om ham. Men dette varede ikke længe. Prinds Carl havde for megen Forstand til ikke at opdage de Grundsætninger Ober Hovmesterinden biebragte Dronningen og at irritere Kongen dobbelt. Han fik ham altsaa til at besøge alle Baller der bleve holdte i Byen, i hans og Koellers Følge. De kom gemeenligen imellem 11 og 12 og toge bort imod 4 og undertiiden sildigere, hvorved Prindsen immer gjorde sig lystig paa Dronningens Bekostning og de gode Stunder hun havde til at spille Schack med Madame Pless. Og hans Gemal betiente han sig ved en falsk Confidence af til et Redskab at faae alt det sagt til Dronningen, som kunde krænke og opirre hende.

Om alle Kongens Historier har jeg hørt tale uden den jeg nu vil fortælle Dem; men jeg er saa fuldkommen overtydet om dens Sandhed, at De maae erkyndige sig hos Vedkommende derom, saa skal han ikke kunde nægte det. Paa en af disse Baller fik Kongen Capitain Kragenskiolds Kone at see, som var en Frøken Eigtved og berømt for sin Deylighed. Hans. 167blev dødelig forliebt og aabenbarede sig for Prindsen af H[essen], som ingen Vanskelighed fandt deri, skyndte ham til at gjøre hende sine Propositioner, og naar hun ikke godvillig samtykkede, saa var han Herre og kunde befale. Men hverken Bønner eller Befalninger hialp noget, hun aabenbarede sin Mand det og formaaede ham til for at forskaffe hende Roe, at tage sin Afskeed og gaae til Falster hvor han var fød og leve der med hende af det Lidet de havde af dem selv.

At han ikke lod sig bede to Gange begriber De lettelig, men da Kragenskiolds Ansøgning om Afskeed kom op til Forestilling, blev Kongen saa forvirret, at han hverken vidste ud eller ind, men befalede at Forestillingen skulde blive liggende, og da Generalen var borte, blev Prinds Carl kaldet og spurgt om hvad man skulde gjøre? Det forstaaer sig selv at Afskeeden skulde nægtes ham, og enten gjøres ham saa store Tilbud, at han fandt sig godvillig i Tingen, eller og han kunde faae Afskeeden, men forbydes ham at tage sin Kone med sig. Efter nogen Overveyelse faldt Beslutningen, at der skulde bydes ham hvilket Regiment han vilde have i Kiøbenhavns Guarnison, men tillige gives ham at forstaae, at hans Familie lige saa lidet som han maatte forlade Byen. Der var nu ikke mindste Tvivl om, at dette vigtige Tilbud io maatte blive imodtaget, og det kom allene an paa hvem der skulde gjøre det, hvortil da Prindsen ingen beqvemmere vidste end Reverdil, som Kons. 168gen ogsaa strax samtykkede, men overdrog Prindsen at sige ham det.

11

Det første Prindsen havde forkyndet ham Kongens Villie, mærkede Reverdil strax, at Prindsen havde foreslaaet ham til Mellemand i den Sag for at gjøre ham forhadet hos Kongen naar det ikke lykkedes, og yttrede saa vel sin Mishag over Commissionen selv, som og, at den ventelig blev frugtesløs. Hvorfor det? svarede Prindsen, synes De, at det ikke er Betaling nok for noget, som maaskee mange andre nyder uden at det bringer ham det mindste ind? Belønningen er for stor, svarede han, for een, der kan sælge sin Ære, men tillige i mine Tanker slet valgt; thi Forestillingen om at have Folk under sin Befalning, som næsten allene tiener for Æren, bør allene være mægtig nok til at holde ham fra et Skridt, der gjør ham uværdig til at befale over dem; og for tillige at viise Dem, at det ikke er min Skyld, at det ikke lykkes, saa vil jeg gjøre mine Forslag til hans Svigermoder, og ikke ham selv, maaskee kan de snarere blende hende, og gjør de det, saa kan hun kraftigst overtale sin Daatter og Svigersøn. Dette blev ham tilladt, foruden Regimentet var der endnu en visaarlig Summa Penge og det Palais, som Fyrstinde Anne Sophia havde havt. Alt dette forestillede Reverdil Oberstinde Eichtved paa beste Maade, hun takkede for den høye Kongelige Naade, men beklagede tillige høylig, at hendes Svigersøn neppe kunde drage Fordeele af den, siden hendes Daatters Liv og Helbred krævede Landluften, og han elskede hende for høyt til entens. 169at forlade hende, eller at forkorte hendes Dage ved at tvinge hende til at blive her.

Dette Svar bragte han Kongen, og uagtet alle Prindsens Tilskyndelser om at bruge sin Myndighed, saa tillod hans Frygt for Conseillet det ikke. Ved Koeller Banners Hielp bragte han ham vel i Kiendskab med nogle andre, der havde været mindre vanskelige, men dem fandt Kongen ingen Behag i. Uagtet Prinds Carl havde været den, der først havde fordærvet Kongens Sæder, saa var han dog for listig til ikke at drage saadan et Dække over sine Handlinger, at de i sig selv kunde have Anseelse af uskyldige Forlystelser, i hvad Følgerne end bleve; thi naar de havde gjort Virkningen han søgte, saa trak han sig tilbage og som Pilatus toede sine Hænder i Uskyldighed. Det første derfor Kongens Natte Expeditioner satte ham i den Yderlighed, at han maatte give sig tilkiende, vilde Prindsen ikke meere være med, hvorover Kongen fandt sig fornærmet, og de som gierne vilde have Herredømmet over Kongen allene, pustede saa vel til at han maatte reyse til Holstein førend Kongen gik udenlands. Han har med alt det Onde han har gjort, vidst at spille sit Kort saaledes, at han til Trods for sit Hiertes Vidnesbyrd kan sige: Hvad kan man beskyldte mig for? siden Vidnerne der skulde beskjemme ham ikke meere ere at faae. Kongen mangler Forstand og Følelse til at anklage ham, den ulykkelige Dronning er ikke meere til, Reverdil borte, den gamle Bernstorff, der anvendte al sin Magt for at faae ham fra Kongen, er død, (og har han ends. 170aabenbaret den nu levende noget deraf, saa forbyder hans Fordeele ham fra at aabenbare det, saa længe de ere eenige).

11*

Religionen, som var Aarsagen til hans Komme her, trykker ham ikke; endskiønt han stedse har taget det udvortes meget vel i Agt mod hans Gemalinde, har hans Forhold dog voldt hende megen Græmmelse. Foruden mange andre er der endnu to Frøken Piper i Schlesvig, som enhver veed ere hans Maitraisser, som stedse har havt alting i Overflødighed naar endog hans Gemalinde og Børn har manglet; men dette og meget meere ere saa almindelig bekiendte Ting, at det ikke er nødvendig at anføre dem. Aarsagen hvorfor han og Prindsessen maatte reyse herfra [17]73 over Hals og Hoved blev sagt at være et Anlæg mod Dronningens Person, hvori Kammer Frøken Rabe, von Kroghen og flere vare i, og som blev forraadt af Comtesse Knuth, som har Løvenskiold, til Guldberg. Den Sag med Bieringskiold kan han med sit Mundlæder ogsaa let gjøre sig reen for, naar Beviiserne ere brændte; men hans heele Forhold viiser Herskesyge, Intriguer og Cabaler.

Meget nyt, min beste Ven, vil De ikke finde heri, men maaskee kan De derved dog komme efter meere, og lad det i det mindste viise Dem, at mit Venskab til Dem er af den Beskaffenhed, at jeg troer Dem berettiget til at vide alt hvad andre under Eed og Løfte har betroet mig, siden min Siel og Villie er ganske Deres.